

De tandheelkundige behandeling onder algehele anesthesie

www.nwz.nl

Inhoud

Waarom een tandheelkundige behandeling onder algehele anesthesie?	3
Combinatie van behandelingen	4
Een persoonlijke benadering	4
Voor de behandeling	4
Tijdens de behandeling	6
Plaatsen van een gebitsprothese tijdens narcose	8
Terug op de afdeling	8
Gevolgen na de behandeling	9
Tandheelkundige zorg na de behandeling	10
Weer terug naar huis	11
WachtlIJst en acute klachten	13
Machtiging en kosten	13
Uw vragen	14

U bent op de afdeling angstbegeleiding en gehandicaptenzorg van de afdeling bijzondere tandheelkunde geweest. Tijdens dit bezoek heeft u samen met de tandarts besloten om (een deel van) uw tandheelkundige behandeling onder algehele anesthesie (= narcose) te laten doen. In deze brochure geven wij u informatie over deze tandheelkundige behandeling, waarom u deze behandeling krijgt, welke voorbereidingen u moet treffen, wat er gebeurt tijdens de behandeling en hoe het daarna verder gaat. Van het opnameplein krijgt u nog extra informatie over de algehele anesthesie en de gang van zaken bij een dagopname. U kunt zo thuis alles nog eens rustig doorlezen.

Het ondergaan van een tandheelkundige behandeling onder algehele anesthesie betekent voor de meeste patiënten een periode van enerzijds angst en onzekerheid, maar anderzijds ook van een zekere opluchting. De onrustgevoelens en de onzekerheid worden niet alleen veroorzaakt door de tandheelkundige ingreep en haar afloop. Ook de algehele anesthesie, eventuele problemen tijdens en na de behandeling en angst voor de pijn na de operatie kunnen een belangrijke rol spelen. Daarom vinden wij het belangrijk dat wij u goed voorlichten, zodat u zich beter kunt voorbereiden en uiteindelijk op een goede behandeling terug kunt kijken.

■ Waarom een tandheelkundige behandeling onder algehele anesthesie?

Wanneer iemand extreem angstig is, een lichamelijke en/of verstandelijke handicap heeft, of om een andere medische reden niet zomaar een tandheelkundige behandeling kan ondergaan, kan dit grote problemen voor het gebit en de patiënt geven. Een tandheelkundige behandeling onder algehele anesthesie maakt het mogelijk toch te behandelen. Het is ook een uitkomst voor patiënten die wel te behandelen zijn met veel geduld en tijd, maar die een grote behandelachterstand hebben. De tandheelkundige behandeling onder algehele anesthesie bestaat naast het vullen van tanden en kiezen ook vaak uit:

- het operatief verwijderen van verstandskiezen en/of wortelresten en/of

- een wortelkanaalbehandeling en
- soms een uitgebreide gebitsreiniging

■ Combinatie van behandelingen

Soms is het mogelijk de tandheelkundige behandeling onder algehele anesthesie te combineren met een andere kleine chirurgische behandeling, zoals:

- het plaatsen van buisjes in de oren
- het verwijderen van keelamandelen
- het weghalen van een wrat
- het afnemen van bloed of het knippen van nagels

Als u dit tijdig aangeeft bij het tandheelkundig team, dan kunnen wij met de andere disciplines overleggen of een combinatie praktisch is te regelen.

Ook betrekken wij soms andere tandheelkundige disciplines, zoals kaakchirurgie of orthodontie, bij het uitvoeren van het behandelplan. Natuurlijk bespreken we dit met u.

■ Een persoonlijke benadering

Een aantal zaken rondom de tandheelkundige behandeling onder algehele anesthesie is vastgelegd om alles zo goed mogelijk te laten verlopen. Omdat elk mens uniek is, zijn uitzonderingen op deze regels mogelijk. Wij vinden het belangrijk om in goed overleg met alle betrokken partijen (patiënt, ouders/begeleiders, tandheelkundig team, dagbehandeling chirurgie, anesthesiologie) tot een passende oplossing te komen. Een erg onrustige patiënt kan bijvoorbeeld beter vlak voor de behandeling op locatie Alkmaar worden opgenomen, terwijl het voor iemand anders juist beter is om een nachtje eerder te komen. Ook kunt u vragen om een kalmeringstablet.

■ Voor de behandeling

Samen met u stellen we van tevoren een behandelplan op.

In dit plan houden we rekening met:

- een eventuele behandelachterstand
- uw angstproblematiek
- uw medische achtergrond

- uw financiële mogelijkheden (zie pagina 13 hoofdstuk machtiging en kosten)
- in welke mate het voor u mogelijk is om mee te werken aan de behandelingen

We proberen ook rekening te houden met de (on)mogelijkheden van de preventie (het voorkomen van nieuwe problemen aan het gebit), de behandelbaarheid in de toekomst en de (eventuele) risico's.

Soms zijn wij genoodzaakt het behandelplan tijdens de behandeling te wijzigen, omdat de situatie tegen- of meevalt. Vaak is de behandeling éénmalig, maar soms zijn in de loop van de tijd meer behandelingen nodig.

Uw afspraak op het opnameplein

Voor de voorbereiding op de operatie krijgt u een afspraak op het zogenoemde opnameplein (locatie Alkmaar). U heeft tijdens deze afspraak 3 gesprekken:

- met een anesthesioloog: over de anesthesie (narcose)
- met een verpleegkundige: over uw opname
- met een apothekersassistent: over uw medicijnen

U vindt het opnameplein op de begane grond bij de hoofdingang, huisnummer 068.

De afdeling die uw opname regelt, informeert u over uw afspraak/afspraken op het opnameplein.

Gesprek met de anesthesioloog

U krijgt voor de operatie algehele anesthesie. U heeft daarom een gesprek met een anesthesioloog. De anesthesioloog bespreekt het volgende met u:

- uw gezondheidstoestand
- de algehele anesthesie
- eventueel aanpassen van uw medicijnen rond de operatie
- informatie over niet eten en drinken (nuchter zijn)

Gesprek met de verpleegkundige

U krijgt van de verpleegkundige uitleg over uw opname. Verder bespreekt de

verpleegkundige het volgende met u:

- uw thuissituatie
- wat u vóór uw opname moet regelen voor goed herstel thuis: denk aan eventuele hulp en/of hulpmiddelen
- eventuele bijzonderheden rondom uw verzorging

Gesprek met de apothekersassistent

Het is belangrijk dat in het ziekenhuis bekend is welke medicijnen u gebruikt. U geeft dit daarom door aan de apothekersassistent. Neem ook uw medicijnen mee:

- alle **medicijnen** die u op dit moment **mét** en/of **zónder** recept gebruikt (vitamines of homeopathische medicijnen bijvoorbeeld): neem ook alle **verpakkingen** mee
- een **overzicht** van alle medicijnen die u op dit moment gebruikt: u kunt een actueel overzicht bij uw eigen apotheek opvragen

Nuchter zijn

U moet voor de operatie nuchter zijn. Dit betekent dat u een periode voor de operatie niet mag eten en drinken. Meer informatie vindt u ook in de brochure 'Goed voorbereid op uw operatie'.

Operatiedatum

U krijgt van de afdeling die uw operatie heeft ingepland de operatiedatum mee. U wordt verder een paar dagen van tevoren door de afdeling gebeld. U hoort dan:

- waar en hoe laat u voor uw opname en operatie wordt verwacht
- vanaf welk tijdstip u niet meer mag eten en drinken

Zo nodig krijgt u ook nog andere instructies.

■ Tijdens de behandeling

Een verpleegkundige brengt u van de afdeling naar de operatiekamer, waar u wordt ontvangen door de anesthesiemedewerker, de anesthesist en het tandheelkundig team. Zij lopen samen nog eens alle voorbereidingen na. Heeft

u iemand die u begeleidt, dan mag deze persoon mee naar de operatiekamer. Vanwege de hygiëne krijgt hij of zij een schort voor, een muts op en sloffen aan.

In de brochure 'Goed voorbereid op uw operatie' vindt u meer informatie hierover. Deze krijgt u van het opnameplein.

Ook kunt een kort filmpje zien op www.nwz.nl/operatie, dat het verhaal vertelt rondom een operatie. Er zijn voorlichtingsfilms voor:

- kinderen van 3 tot 6, 6 tot 12 en 12 tot 18 jaar
- kinderen van 2 tot 8 jaar die aan keel-/neusamandelen worden geopereerd of trommelvliesbuisjes krijgen
- volwassenen

Nadat u in slaap bent gebracht, vragen we degene die u begeleidt buiten de operatiekamer te wachten. We spreken een tijdstip af waarop hij/zij weer terugkomt om u verder te ondersteunen als dat nodig is.

De tandheelkundige behandeling en de algehele anesthesie

Allereerst wordt er in principe een kunststof naaldje in uw arm gebracht. Via dit naaldje kunnen we u de medicatie voor de algehele anesthesie (narcose) toedienen. Verder sluiten we u aan op de bewakingsapparatuur. U krijgt plakkers op uw borst om uw hartslag te meten en een klemmetje om uw vinger om het zuurstofgehalte in uw bloed bij te houden. De bloeddruk wordt aan de arm gemeten en de ademhaling wordt gecontroleerd. Als alle voorbereidingen klaar zijn, worden volwassenen altijd met een prikje in slaap gebracht. Binnen een ½ minuut bent u in diepe slaap. Kleine kinderen worden meestal goed en veilig in slaap gebracht met een kapje.

Als u eenmaal slaapt, start de tandarts met de tandheelkundige behandeling. Tijdens de behandeling houdt de anesthesist u in slaap.

Als het nodig is, kan de anesthesist tijdens de operatie nog extra medicamenten toedienen. De anesthesist heeft zo alles onder controle en kan de algehele anesthesie goed en snel besturen. Tijdens uw slaap wordt u aangesloten op de beademingsapparatuur via een buisje in de neus naar de luchtpijp in de keel. Hierdoor kunt u gewoon door blijven ademen. Als de tandheelkundige behan-

deling klaar is, maakt de anesthesist u wakker en gaat u naar de verkoever (uitslaapkamer).

Naar de verkoeverkamer (uitslaapkamer)

Als u wakker wordt uit de narcose is het mogelijk dat u een beetje overstuurt: u kunt huilen en de kluts kwijt zijn. De persoon die u begeleidt mag mee naar de verkoeverkamer om u te steunen.

U blijft na de operatie even op de verkoever, waar gespecialiseerd personeel er op toe ziet dat u rustig bijkomt van de operatie. Ook hier bent u weer aangesloten op bewakingsapparatuur. Meestal geven we u extra zuurstof via een slangetje vlakbij uw neus. Bijna altijd komt er wat bloed uit de neus of de mond. Verder heeft u nog enkele stickers op uw borst en een paar pleisters met een infuus op uw arm. U kunt de eventuele hechtingen in de mond met uw tong voelen. Als het nodig is kunt u om pijnstillers of een middel tegen de misselijkheid vragen. Heeft u een zwaar of kriebelig gevoel achter in uw keel, dan komt dit van het buisje dat tijdens de operatie in uw keel zat. Deze irritatie verdwijnt vanzelf weer. Een enkeling moet overgeven en soms heeft men pijn in het wondgebied, stijve spieren in de kaak en geïrriteerde mondhoeken. Dit zijn allemaal verschijnselen die er een beetje bijhoren.

■ Plaatsen van een gebitsprothese tijdens narcose

Bij sommige patiënten is afgesproken dat tijdens de narcosebehandeling na het verwijderen van één of meerdere tanden en/of kiezen een gedeeltelijke- of een volledige gebitsprothese wordt geplaatst.

■ Terug op de afdeling

Na ongeveer 20 minuten gaat u weer terug naar de afdeling.

Hier kunt u eventueel bezoek ontvangen. Het is heel gewoon dat u zich een tijdlang niet fit voelt of slaperig bent na de operatie. Dit hoeft niet te liggen aan de narcose, want die is na een dag helemaal uitgewerkt. Maar een operatie is voor uw lichaam een inspanning, waarvoor even tijd nodig is om te herstellen.

Voeding na de behandeling

Het is verstandig de eerste 2 uur na de narcose niet te drinken (daarna kleine beetjes) en de eerste 4 uur niet te eten. Daarna kunt u het beste een lichte maaltijd nemen om misselijkheid te voorkomen, zoals bijvoorbeeld: water, limonade (zonder prik), appelsap, druivensap, yoghurt, vla, wit brood zonder korst met smeerbaar beleg en geprakt eten.

■ Gevolgen na de behandeling

De eenvoudige operatieve behandelingen gaan gepaard met lichte pijn, geringe zwelling, lichte koorts en een beetje nabloeden. Hierover hoeft u zich niet ongerust te maken; dat hoort er helaas bij, maar is meestal kortdurend (1 tot 5 dagen). Bij meer ingrijpende operatieve behandelingen kan er sprake zijn van meer forse zwellingen, hoge koorts en nabloeden.

Afhankelijk van de persoon en de aard van de ingreep zal op bovengenoemde aspecten worden ingespeeld. Zo proberen we al deze gevolgen zo veel mogelijk te voorkomen. Hieronder bespreken we kort de belangrijkste problemen die zich kunnen voordoen.

Nabloeding

De kans op een bloeding na de operatie is klein, doordat het tandvlees in de meeste gevallen is gehecht met een materiaal dat na ongeveer 5 dagen vanzelf oplost. De eerste uren na de ingreep kan de wond nog een beetje bloeden. Dat gaat vanzelf weer over. Gaat de wond toch flink bloeden, leg dan een schoon gaasje (of een knoop in een schone zakdoek) op de wond en bijt of druk hier stevig op gedurende een ½ uur. Het gaat er om dat u druk uitoefent op de wond, waardoor de bloeding stopt.

Pijn

Napijn is goed te bestrijden door het innemen van pijnstillende tabletten. U kunt hiervoor een recept meekrijgen. Leest u vooral de bijsluiter van dit geneesmiddel. Neem alleen pijnstillers in als u nog pijn heeft.

Zwelling

Door de operatie kan uw wang flink gaan opzetten. Dit kan tot 3 dagen na de be-

handeling nog toenemen, later blauw worden en vervolgens geel. Deze zwelling gaat daarna weer langzaam slinken. Door de zwelling kan er soms sprake zijn van een beperkte mondopening en slikproblemen. Na enige dagen verdwijnen de klachten meestal. Een ijsblaas (blokjes ijs in een plastic zak met daaromheen een washandje) tegen de pijnlijke plek geeft minder zwelling en pijn. Zonne-warmte kunt u beter voorkomen; dit geeft meer zwelling en daardoor ook meer pijn.

Koorts

Een lichte verhoging is normaal. Bij 39°C of meer moet u contact met ons opnemen.

Antibioticum

Soms krijgt u antibioticum op recept voorgeschreven. Het is raadzaam de gebruiksaanwijzing goed te lezen. Maak de kuur af, anders werkt het antibioticum niet goed. Als u overgevoeligheidsverschijnselen zoals jeuk of huiduitslag bemerkt, neem dan contact op met onze afdeling of uw huisarts.

Wanneer neemt u contact op?

Een enkele keer verloopt de genezing van de wond niet zoals het moet. U merkt dat doordat de pijn en/of zwelling na 3 tot 5 dagen niet afnemen of er sprake is van hoge koorts 39°C. Schroom dan niet te bellen met onze afdeling of uw huistandarts.

■ Tandheelkundige zorg na de behandeling

Het is beter om op de dag van de ingreep uw mond niet te spoelen.

U kunt wel uw tanden en kiezen poetsen met een zachte borstel, maar wees in de buurt van de wond(en) en beetje voorzichtig. Om de genezing voorspoedig te laten verlopen mag u de eerste dagen niet roken en geen alcohol drinken. Soms wordt er een mondspoelmiddel (chloorhexidine) voorgeschreven. Hiermee gaat u pas de dag na de ingreep spoelen. In principe zijn er na de eerste 4 uur na de ingreep geen beperkingen wat betreft het eten en drinken. Maar omdat de eerste dagen na de behandeling het eten niet gemakkelijk zal gaan, raden wij u aan de eerste dagen in elk geval zachte voeding te gebruiken.

■ Weer terug naar huis

Na gemiddeld 2 à 3 uur mag u meestal weer naar huis. De verpleegkundige van de afdeling bekijkt wanneer uw conditie goed genoeg is om naar huis te gaan. Soms is een langer verblijf noodzakelijk en bij hoge uitzondering moet er een nacht worden overgebleven. Als u weer naar huis mag, raden wij u aan om iemand met u mee te laten gaan, zodat deze persoon eventueel kan helpen.

Bij ontslag is van belang dat u:

- een goede begeleiding naar huis heeft
- een goede opvang thuis heeft
- niet alleen gelaten wordt tot de volgende ochtend
- geen belangrijke beslissingen neemt
- thuis rust houdt en vooral geen werkzaamheden verricht waarbij gevaarlijke apparatuur wordt gebruikt
- veel drinkt en geen alcohol gebruikt
- onderstaande adviezen goed opvolgt en de informatie over drukplaatsen doorleest

Uw huistandarts en/of een andere verwijzer informeren wij binnen 1 week over uw behandeling.

Adviezen

Heeft u een gebitsprothese (kunstgebit) gekregen? Dan zijn de volgende adviezen voor u belangrijk:

- houdt de gebitsprothese minimaal 24 uur na de operatie in uw mond om:
  - de zwelling te beperken
  - te voorkomen dat de prothese hierdoor niet meer goed past
  - de wonden die na het trekken van tanden en kiezen zijn ontstaan, met de gebitsprothese te bedekken
- na de 24 uur mag u de prothese voor het eerst eventueel uw mond nemen
- 24 uur na de operatie kunt u uw mond spoelen, eventueel met een mondspoelmiddel, maar alleen als:
  - uw tandarts dit met u heeft afgesproken

- u na de behandeling het recept voor een mondspoelmiddel heeft ontvangen.
- als u de gebitsprothese uit heeft gehaald om de mond te spoelen is het verstandig om deze direct weer terug te plaatsen. Verder is het belangrijk dat u de gebitsprothese gedurende 2 weken dag en nacht inhoudt. Deze adviezen zijn ervoor om te zorgen dat u went aan het gevoel van de prothese in uw mond
- het kan zijn dat er voor uw gevoel nog veel bloed uit de mond komt. Vaak is het een mengsel van speeksel en bloed. Dit is normaal. Alleen als u kunt zien dat er bloed uit een wondje druppelt, moet u hiervoor contact opnemen met de afdeling: 072 - 548 3187
- de eerste 24 uur na de operatie kunt u het beste uw resterende eigen tanden en kiezen poetsen met een zachte borstel om de wonden goed te laten genezen. Hierna kunt u uw eigen tanden en kiezen gewoon weer poetsen. Heeft u een gedeeltelijke gebitsprothese gekregen, neem dan bij het poetsen deze prothese altijd uit uw mond. Uw eigen tanden en kiezen zijn dan beter schoon te maken. Vergeet ook niet de prothese zelf te poetsen

Controleafspraak

Als bij u een gebitsprothese onder algehele anesthesie is geplaatst, krijgt u een controleafspraak. Vaak is dat de dag na de operatie. Vindt de operatie op vrijdag plaats, dan is de controleafspraak op de maandag na de operatie.

Drukplaatsen

Ervaart u dat de prothese op één of meerdere plaatsen te strak zit, dan kan op die plaats een zo genoemde drukplaats in de mond ontstaan. De enige manier om dit te verhelpen is om de ruimte tussen het tandvlees en de prothese iets te vergroten. Hiervoor wordt een klein stukje kunststof uit uw prothese geslepen. Om dit te laten doen kunt u:

- telefonisch een afspraak maken op onze afdeling. De afspraak vindt dan op korte termijn plaats
- een afspraak maken met uw eigen tandarts. Dit is handiger als u wat verder weg van locatie Alkmaar woont

■ WachtlIJst en acute klachten

Bij de afdeling bijzondere tandheelkunde; angstbegeleiding en gehandicap-tenzorg is er sprake van een wachtlIJst, zowel voor intakegesprekken als voor tandheelkundige behandeling onder algehele anesthesie.

Wij kunnen nauwelijks van deze wachtlIJst afwijken, omdat alle patiënten die op deze lijst staan urgent zijn. Neemt u bij ernstige pijn of ontstekingen in eerste instantie contact op met uw huistandarts om te zien of de pijn met pijnstillers verlicht kan worden. Bij een eventuele zwelling of koorts kan antibiotica mogelijk de klachten oplossen.

Blijken pijnstillers en/of antibiotica de acute klachten niet terug dringen, dan kan dat betekenen dat u op zo kort mogelijke termijn door een kaakchirurg of het tandheelkundige team wordt geholpen, maar dit is dan slechts voor de acute klacht. Een tweede vervolgbehandeling in algehele anesthesie is dan nog wel nodig.

Beslissingen worden in onderling overleg genomen na zorgvuldige afweging.

■ Machtiging en kosten

De totale kosten van de tandheelkundige behandeling onder algehele anesthesie zijn opgebouwd uit een uurtarief voor tandheelkundige verrichtingen, het honorarium van de anesthesist en kosten voor de operatiekamer en ziekenhuis(dag)opname.

Voor de kosten die gemaakt worden in het kader van de bijzondere tandheelkunde zal uw tandarts bij uw zorgverzekeraar een machtigingsaanvraag indienen. Als u aan de voorwaarden voldoet die uw zorgverzekeraar stelt, komt u in aanmerking voor vergoeding van alle meerkosten die nodig zijn om de tandheelkundige behandeling mogelijk te maken. Afhankelijk waarvoor u wordt behandeld op de afdeling bijzondere tandheelkunde, is het mogelijk dat u een wettelijk bepaalde eigen bijdrage betaalt. Deze bestaat uit de bedragen die behoren bij de verrichtingen die bij u worden verricht (wat de gewone tandarts u dus ook in rekening zou hebben gebracht). Bent u aanvullend verzekerd voor tandheelkunde, dan krijgt u waarschijnlijk een deel van deze nota weer uit deze verzekering vergoed. U moet hiertoe wel zelf actie te ondernemen.

■ Uw vragen

Wanneer u na het lezen van deze brochure nog vragen heeft, dan kunt u zich hiermee wenden tot het tandheelkundig team bij het volgende consult.

Ook kunt u bellen met de tandarts, de assistente of het secretariaat van de afdeling tandheelkundige specialismen (huisnummer 022 van locatie Alkmaar).

De afdeling is bereikbaar op werkdagen van 8:30 tot 16:30 uur op telefoonnummer 072 - 548 3187.

Noordwest Ziekenhuisgroep

Postbus 501

1800 AM Alkmaar

www.nwz.nl

tel 072 - 548 4444

Colofon

Redactie mondziekten, kaak- en aangezichtschirurgie
communicatie

Druk Ricoh

Bestelnummer 47561

Op alle onderzoeken en behandelingen van Noordwest Ziekenhuisgroep zijn de algemene voorwaarden van Noordwest Ziekenhuisgroep van toepassing, zie www.nwz.nl